

*Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» включено до переліку наукових фахових видань України з державного управління (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 1643 від 28.12.2019).  
Спеціальність – 281.  
Державне управління: удосконалення та розвиток. 2023. № 1.*

**DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2156.2023.1.12>**

**УДК 342.537:351.84)**

*Т. В. Саламаха,  
аспірант кафедри регіональної політики,  
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби  
Київського національного університету імені Тараса Шевченка  
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8304-1139>*

## **ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПАРЛАМЕНТСЬКОГО КОНТРОЛЮ ЗА ДІЯЛЬНІСТЮ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ**

*T. Salamakha,  
Postgraduate student of the Department of Regional Policy, Educational and  
Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of the Taras  
Shevchenko National University of Kyiv*

## **PROSPECTS FOR IMPROVING PARLIAMENTARY CONTROL OVER THE ACTIVITIES OF THE CABINET OF MINISTERS OF UKRAINE**

*У статті проаналізовано напрями та перспективи вдосконалення парламентського контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України. Обґрунтовано, доцільність удосконалення парламентського контролю та його основні напрями. З цією метою автором статті запропоновано механізм трансформаційної структурно-функціональної моделі здійснення*

*парламентського контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України та загальну схему моделі “політичної цілісності”, або integrity в системі парламентського контролю, що передбачає інтеграцію змістових, структурних і технологічних компонентів такого контролю та дає змогу сформувавши функціональне забезпечення та напрями реалізації парламентського контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України. Основною проблемою є відносини Уряду з Верховною Радою України та відсутності чітко врегульованих процедур реалізації повноважень Кабінету Міністрів України у процесі розгляду питань Верховною Радою, а також характер і механізми підконтрольності і підзвітності Кабінету Міністрів Парламенту.*

*У статті обґрунтовано, що діяльність парламенту, в теперішніх умовах, істотно ускладнюють такі чинники, як ризики під час пересування по території України, а також наявність небезпеки у процесі проведення тривалих зборів, у яких бере участь значна кількість людей, відсутність можливості використання традиційних засобів комунікацій народних депутатів України з виборцями, а парламенту загалом – з громадянами країни. Зважаючи на це, першочерговою стала необхідність прискореного прийняття законодавчих рішень, пов’язаних з питаннями оборони та допомоги особам, які постраждали внаслідок воєнних дій, а також підсилення актуальності парламентської реформи в умовах воєнного часу, на важливість якої ще в умовах мирного часу, вказували міжнародні партнери.*

*The article analyzes directions and prospects for improving parliamentary control over the activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine. The expediency of improving parliamentary control and its main directions are substantiated. For this purpose, the author of the article proposed a mechanism of a transformational structural-functional model of parliamentary control over the activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine and a general scheme of the model of "political integrity" or integrity in the system of parliamentary control, which provides for the*

*integration of substantive, structural and technological components of such control and enables to form functional support and areas of implementation of parliamentary control over the activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine. The main problem is the relationship between the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Verkhovna Rada of Ukraine and the lack of clearly regulated procedures for exercising the powers of the Cabinet of Ministers of Ukraine in the process of consideration of issues by the Verkhovna Rada, as well as the nature and mechanisms of control and accountability of the Cabinet of Ministers to the Parliament.*

*The article substantiates that the activities of the Parliament, in the current conditions, are significantly complicated by such factors as risks during movement on the territory of Ukraine, as well as the presence of danger in the process of holding long meetings in which a significant number of people participate, the lack of the possibility of using traditional means of communication people's deputies of Ukraine with the voters, and the Parliament in general with the citizens of the country. Taking this into account, the need to speed up the adoption of legislative decisions related to issues of defense and assistance to persons who suffered as a result of military actions, as well as strengthening the relevance of parliamentary reform in wartime conditions, the importance of which is still important in peacetime conditions, was indicated by international partners.*

**Ключові слова:** *парламентський контроль, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, механізми контролю, моделі парламентського контролю*

**Keywords:** *parliamentary control, Verkhovna Rada of Ukraine, Cabinet of Ministers of Ukraine, control mechanisms, models of parliamentary control*

**Постановка проблеми.** Парламентський контроль в Україні, як й у всьому світі, є важливим інструментом, що допомагає Верховній Раді України (ВРУ), як єдиному органу законодавчої влади в отриманні важливої та необхідної інформації щодо виконання обов'язків, а також здійснення

повноважень органами виконавчої влади. У такий спосіб, влада парламенту, виконуючи функції представника українського народу, контролює дотримання законодавства, використання бюджетних коштів, результативність роботи міністерств, відомств та інших органів державної влади.

Подальший розвиток і вдосконалення парламентського контролю ВРУ за діяльністю Кабінету Міністрів України (КМУ) має відбуватися з урахуванням досвіду розвинених демократичних держав, особливо країн ЄС.

Інтеграція України до складу Європейського Союзу є складним і комплексним процесом, що стосується практично всіх сфер суспільного життя та державного управління. Для України європейська інтеграція, перш за все, пов'язана із трансформуванням внутрішніх процесів і проведенням відповідних реформ: адаптацією законодавства України до законодавства ЄС; імплементацією європейських цінностей; реформуванням інституцій у сфері парламентського контролю; переходом до європейських стандартів, норм і регламентних процедур.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Питаннями щодо перспектив удосконалення парламентського контролю за діяльністю Кабінету Міністрів України були предметом дослідження низки вітчизняних і закордонних науковців і практиків, зокрема: Бондаренко В. та Пустова Н. [1], Вітмор С. [2], Вичалківська Ю. [3], Зозуля О. [4], тощо, а також окремими дослідженнями українського парламенту [7].

**Формулювання цілей статті.** Метою статті є аналіз напрямів та перспектив удосконалення парламентського контролю за діяльністю КМУ та за його результатами обґрунтування певних моделей парламентського контролю, зокрема, трансформаційної структурно-функціональної моделі та моделі “політичної цілісності”, або integrity в системі парламентського контролю.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Розглядаючи напрями та перспективи вдосконалення парламентського контролю за діяльністю КМУ та враховуючи реалії нинішнього часу, на нашу думку, варто орієнтуватись на такі вектори, як: реформація законодавства та трансформації контрольних функцій

державного управління у відповідності до післявоєнної відбудови України та посилення національної безпеки; посилення інтеграції національного законодавства із Європейською законодавчою системою; слідування планам відновлення України в сфері державного управління; розвиток технологій у здійсненні парламентського контролю та цифровізація всіх пов'язаних з цим процесів.

Варто зазначити, що незважаючи на дуже складні обставини життя для всієї української держави внаслідок війни, завдяки змінам, які впроваджувались у сфері державного управління на глобальному рівні, зокрема в системі парламентського контролю, протягом останніх років державне управління продовжило функціонувати в умовах війни: більшість державних службовців продовжують виконувати свої обов'язки, в тому числі дистанційно.

Не зважаючи на військову агресію відбувались засідання ВРУ. Так протягом 2022 року парламент України відпрацював більше 49 пленарних днів, під час яких було розглянуто 975 законопроектів, з яких прийнято за основу – 87, а ухвалено в цілому – 399. Значну частину ухвалених документів становлять ініціативи КМУ [10]. Продовжував безперервно працювати і Уряд, який протягом 2022 року прийняв 1495 постанов та 1226 розпоряджень [9].

За останні місяці було відновлено доступ до публічних реєстрів, що були тимчасово закриті з міркувань безпеки. Громадяни України продовжують отримувати електронні послуги через додаток «ДІЯ», зокрема внутрішньо переміщені особи. Також було створено консультативно-дорадчий орган при Президентові України – Національну раду з відновлення України від наслідків війни, яка, починаючи з липня 2022 року, займалася підготовкою фахових пропозицій, що впливають із її завдань, у тому числі з питань державного управління [8].

Тому, для розробки заходів з удосконалення парламентського контролю, на думку експертів, необхідно керуватися загальною практикою та підходами в сфері державного управління держав ЄС, а також принципами SIGMA,

спрямованими на побудову стійкої системи державного врядування, як базису для сталого й ефективного функціонування держави та інтеграції України в ЄС.

Варто зазначити, що глобальною метою післявоєнного реформування системи державного управління має стати трансформація в потужну сервісну та цифрову державу з ефективною системою державного управління та місцевого самоврядування, яка забезпечує захист інтересів громадян, стійкість і безперервність роботи органів державної влади, доцільність і прозорість реалізації заходів з відновлення України від наслідків війни, а також реалізацію процедур і політик, спрямованих на отримання членства в ЄС.

Вважаємо, що для досягнення цієї мети доцільно структурувати заходи, що мають бути впроваджені з метою наближення до стандартів урядування ЄС, та відповідні завдання за чотирма складовими базовими напрямками, які, в свою чергу, можуть стати основою для розробки структурно-функціональної моделі здійснення парламентського контролю за діяльністю КМУ з урахуванням потреб сучасного часу та викликів сьогодення: Парламент; центральні органи виконавчої влади; місцеві органи виконавчої влади; місцеве самоврядування.

Як бачимо, з врахуванням реалій сьогодення, а також орієнтації на подальший розвиток системи законодавства й удосконалення технологій здійснення парламентського контролю, необхідно трансформувати основні функції, що виконують державні органи, перш за все, ВРУ та підпорядковані їй компоненти та КМУ й міністерства у цьому процесі.

В цьому напрямку зазначаємо, що дуже важливе забезпечення взаємозв'язків між державними органами та новоствореними компонентами, а також кореляції у виконанні ними нових або трансформованих функцій.

На рис. 1 детально відображено пропозиції з трансформування функцій.

На нашу думку, з урахуванням європейського досвіду та реалій сьогодення необхідно посилити участь КМУ у законодавчому процесі та розширити деякі функціональні повноваження, що переважно полягатимуть у наступному: посиленні ролі КМУ як органу виконавчої влади у законотворчому процесі; розширення прав КМУ в законодавчому процесі.



**Рис. 1. Трансформаційна структурно-функціональна модель здійснення парламентського контролю за діяльністю КМУ в Україні**

*Джерело: складене автором*

Ці пропозиції вимагають деталізації та додаткових обґрунтувань. Зокрема, сприяння законодавчого закріплення за ним прав на: проведення експертизи будь-яких проєктів законів перед їх розглядом ВРУ незалежно від суб'єкта їх подання; звернення до Президента України з пропозиціями щодо використання ним права вето стосовно прийнятих ВРУ законів; звернення до ВРУ щодо визнання поданих урядом законопроектів першочерговими.

Крім того, у відносинах КМУ з ВРУ доцільно докладніше законодавчо врегулювати процедури реалізації повноважень Уряду у процесі розгляду питань парламентом, а також характер і механізми підконтрольності та підзвітності КМУ ВРУ.

Необхідно також розглянути питання посилення ролі КМУ у здійсненні законодавчих регуляторних процедур. Зокрема з питань розширення функціоналу КМУ у моніторингу та реалізації стратегій, концепцій змін у законодавстві. З початком післявоєнної відбудови доцільне посилення моніторингових і контрольних функцій в процесах реалізації спільних стратегій з ЄС в сфері державного розвитку. Важливими процесами є подальша трансформація та цифровізація звітності та підзвітності до ВРУ щодо виконання Програми діяльності КМУ.

В Європі, наприклад, діють процедури прозорості та відкритості здійснення парламентського контролю, закріплені у законодавчому порядку. У цьому напрямі в європейських регламентуючих документах релевантним є поняття політичної «цілісності» або «integrity».

Варто детально розглянути питання можливості імплементації до українського законодавства та практики роботи державної служби, зокрема у сфері реалізації парламентського контролю, та можливого позитивного ефекту.

На думку представників Європарламенту, вплив грошей на політику є одним із ключових корупційних ризиків у розвинених економіках. Це справедливо для країн як на національному рівні, так і на рівні ЄС. Лише комплексна система етики, яка складається з механізмів прозорості, підзвітності та доброчесності, може забезпечити ефективний захист політичних інститутів, процесів і політиків від неналежного впливу.

На основі результатів аналізу звітності щодо реалізації нормативно-правових актів, у тому числі у сфері парламентського контролю в державах ЄС, можна зробити висновок про те, що на рівні ЄС, незважаючи на ряд багатообіцяючих реформ, проведених Комісією Юнкера, процедура прийняття рішень в ЄС та процес звітування залишається й нині в недостатній мірі

непрозорим і непідзвітним громадянам. Рада ЄС, наприклад, зробила важливі кроки з підвищення прозорості, однак ініціативи щодо підвищення прозорості лобювання не отримали необхідної підтримки.

Загалом, процес прийняття рішень та звітування (у тому числі у сфері парламентського контролю) для громадськості, є дуже важливим з точки зору відповідності рішенням Європейських судів і закликам Європейського омбудсмана, національних парламентів та організацій громадянського суспільства. Тому Україні, в світлі наближення національного законодавства до європейських процедур та політик, з метою активізації подальшого процесу євроінтеграції дуже важливо звернути на це увагу.

Одним з основних завдань на глобальному рівні у сфері реалізації парламентського контролю, на цей час, є пошук балансу у стабільності, координації та управлінні. На думку експертів, доречним може стати створення певної міжпарламентської платформи з бюджетно-економічних питань і моделювання його відповідно до стандартів у парламентських відносинах CSDP. Це сприяло б і зміцненню комунікації, взаємовідносин, а також поліпшенню координації, підвищенню прозорості реалізації парламентського контролю, зокрема в частині моніторингу реалізації завдань, проєктів і заходів, передбачених програмами діяльності міністерств та інших відомчих організацій, що беруть участь в цьому процесі [2].

З урахуванням вищенаведеного, а також орієнтуючись на результати проведеного аналізу можемо запропонувати загальну модель імплементації інструменту «політична цілісність», або integrity до української системи парламентського контролю (рис. 2).

Для реалізації цієї моделі на практиці, необхідною є трансформація функціоналу КМУ та ВРУ у таких напрямках:

- створення інструментів вимірювання якості парламентського контролю;
- цифровізація процедур здійснення парламентського контролю;

– балансування кількості законодавчих ініціатив та реальної потреб у їх реалізації;

– переосмислення поняття «технологія ПК» та зміна підходу щодо її реалізації у дії;

– розробка інструменту гнучкого реагування на потреби зовнішнього середовища, що дозволить посилювати / послаблювати ПК;

– підвищення відкритості та прозорості діяльності ВРУ для суспільства.

Місце парламентської реформи через призму реалізації заходів за вищевказаними напрямками, на нашу думку, має конкретизуватись у наступному:

– раціоналізація законопроектної роботи, підвищення її ефективності та якості законодавчих актів, що приймаються ВРУ;

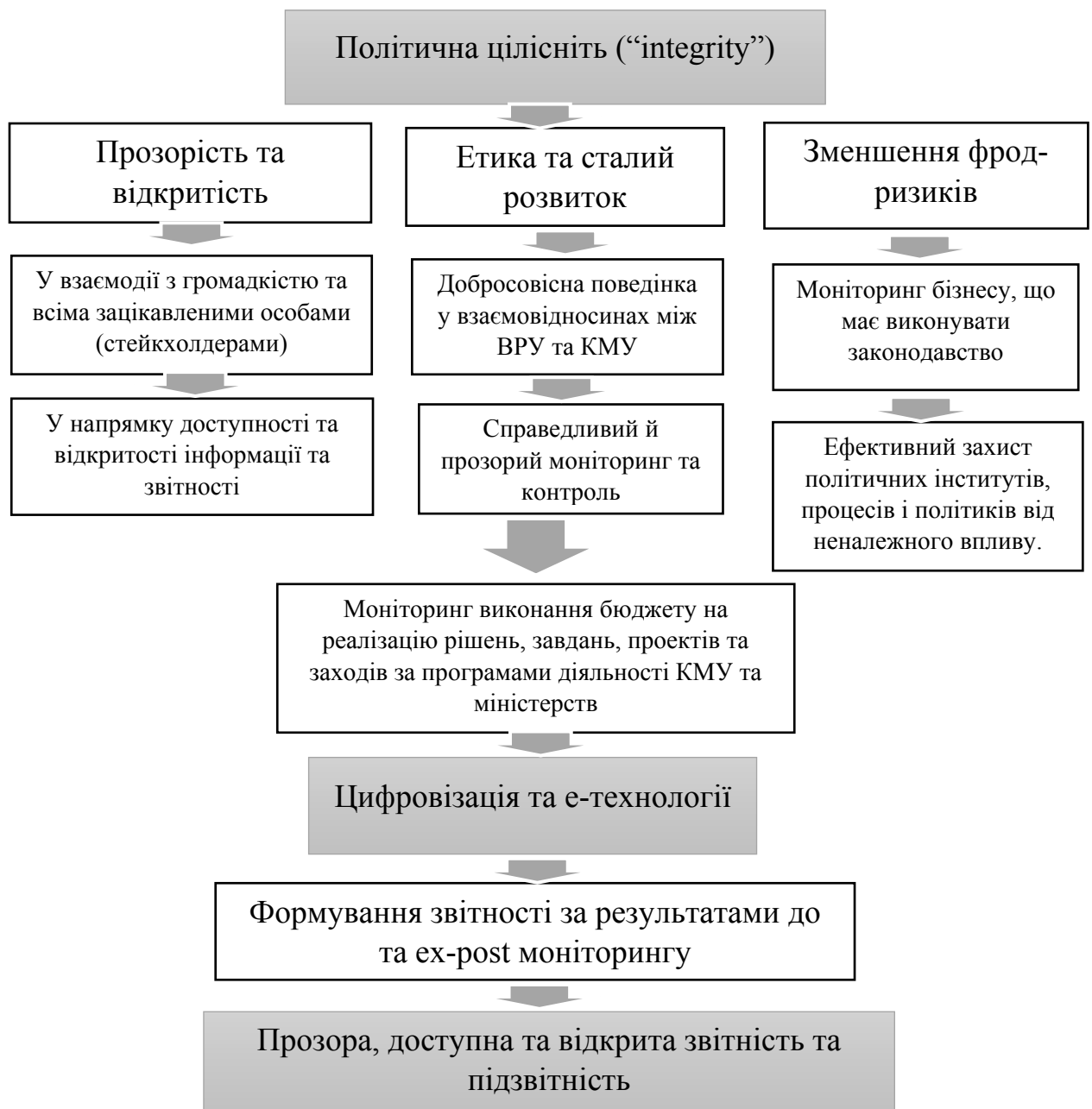
– з одного боку, посилення, а з іншої – лібералізація парламентського контролю (тобто, створення більш гнучких та адаптивних форм його реалізації);

– розробка процедур, політик і механізмів, що забезпечуватимуть безперервність роботи парламенту відповідно до умов воєнного стану чи надзвичайного стану;

– посилення ролі КМУ як органу виконавчої влади у законотворчому процесі;

– робота в напрямку підвищення відкритості та прозорості діяльності Верховної Ради України для суспільства, громадськості, спрощення процедур з інформування громадян щодо результатів роботи парламенту;

– удосконалення системи контролю над діяльністю народних депутатів України та парламенту загалом.



**Рис. 2. Загальна схема моделі “політичної цілісності”, або integrity в системі парламентського контролю**

*Джерело: складене автором*

Окремо варто звернути увагу на такий напрям, як наближення до стандартів урядування ЄС та, у зв’язку з цим, реформування центральних органів виконавчої влади. На нашу думку, цей процес можна розділити на наступні заходи:

*По-перше*, це забезпечення адаптивної до зовнішнього середовища, ефективної та орієнтованої на результат системи підзвітності центральних органів виконавчої влади;

*По-друге*, трансформація (централізація) функцій Секретаріату КМУ в рамках виконання ролі певного центру Уряду, що займається наданням підтримки щодо питань, пов'язаних з координацією й управлінням міністерствами, а також для ефективного управління національними програмами відновлення держави та продовження процесу інтеграції до ЄС;

*По-третьє*, на нашу думку, необхідно реалізувати реформу публічної служби, яка передбачатиме вдосконалення системи управління персоналом, що виконує основні функції та завдання у сфері парламентського контролю та завершення впровадження інформаційної системи, що контролюватиме цей процес;

*По-четверте*, важливо розглянути посилення парламентського контролю в напрямку консолідації управління державними підприємствами та державною власністю з метою забезпечення їх більшої ефективності;

*По-п'яте*, з метою підвищення прозорості у забезпеченні прав і свобод людини запровадження єдиних адміністративних процедур для всіх рішень, коли державні установи використовують відповідні інструментарії задля цього.

Вважаємо, що за допомогою нової моделі парламентської реформи стане можливим вирішити наступні проблемні питання:

- підвищення якості та оптимізація кількості законодавчих ініціатив в напрямку усунення їх надмірної кількості у разі відсутності підтвердження потреби та можливості їх реалізації, що виключить нераціональне використання парламентських ресурсів;

- посилить інституційну спроможність ВРУ;

- буде сприяти підвищенню рівня інформованості населення щодо напрямків та результатів роботи ВРУ;

– дозволить вирішити проблему досягнення обов’язкової відповідності Конституції України актів парламентського права та сприятиме вдосконаленню організації роботи ВРУ;

– підвищить якість парламентського контролю;

– активізує розробку нових підходів визначення рівня ефективності парламентського контролю;

– забезпечить можливість усунення недоліків конституційного зв’язку владного трикутника;

– визначить напрямки удосконалення парламентських процедур, які повинні підвищити якість прийнятих рішень.

Варто зазначити, що недостатня якість та надмірна кількість законодавчих ініціатив, що вносяться на розгляд ВРУ, є проблемою багатьох скликань ВРУ. Депутати, які подають значну кількість концептуально непродуманих, недостатньо оформлених та необґрунтованих законопроектів змушують Верховну Раду України, її органи та служби Апарату ВРУ витратити багато часу, зусиль та коштів на належне опрацювання ініціатив, які за змістом неперспективні, щоб стати законами. Значна кількість таких законопроектів можуть залишитися без розгляду до кінця скликання. Тому чинна практика внесення законодавчих ініціатив зумовлює неефективність використання парламентських ресурсів. Як було зауважено вище, саме народні депутати України пропонують найбільш недостатньо підготовлені законопроекти, в порівнянні з іншими суб’єктами законодавчої ініціативи, що загалом і викликає неможливість їх розгляду парламентом. Вирішення цієї проблеми має певні напрямки, такі як забезпечення підвищення якості законопроектів шляхом затвердження у Регламенті чітких вимог до їх змісту, до змісту та оформленню супровідних документів до них; зменшення кількості депутатських законодавчих ініціатив можливо при встановленні спеціальних вимог, таких як наявність колективної ініціативи або обов’язкової підтримки депутатської фракції наприклад; досягнення умов, за яких вносити проекти законодавчих актів буде КМУ.

Також необхідно посилити інституційну спроможність ВРУ. Враховуючи, що основні функції із забезпечення роботи ВРУ виконує Апарат Верховної Ради, то вдосконалення його структури і організація роботи його працівників перш за все необхідне для вирішення цієї проблеми. Також треба забезпечити досягнення інституційної незалежності Апарату і виключити ситуації з залежністю його від рішень органів виконавчої влади, що може серйозно ускладнити його роботу, осучаснити рівень його технічного і програмного забезпечення, а у перспективі – адаптувати структуру Апарату до світових стандартів практики роботи парламенту.

Умови воєнного часу продемонстрували загострення проблеми необхідності вдосконалення парламентських процедур з метою підвищення якості рішень. За приписами законодавства розгляд ВРУ законодавчих ініціатив передбачає складну і тривалу процедуру, у той час як за умов воєнного стану значну кількість законодавчих рішень має приймати оперативно. Ретельне виконання парламентських процедур може обумовити затримку прийняття невідкладних рішень, що може завдати шкоди інтересам громадян і держави.

Однак, ця проблема не обмежується необхідністю визначення особливостей здійснення парламентських процедур під час воєнного стану. Існуючі та затверджені законом парламентські процедури потребують комплексного перегляду. Певні законодавчі акти, серед яких є Регламент ВРУ, потребують удосконалення з метою досягнення раціональності парламентських процедур, підвищення їх оперативності, усунення можливостей для блокування чи зволікання у прийнятті рішень парламентом.

### **Висновки з цього дослідження та перспективи в цьому напрямку.**

З погляду на майбутній розвиток парламентаризму в Україні треба відзначити, що Україна буде завжди державою, в якій парламент є єдиним органом законодавчої влади і має надзвичайну вагу. Парламентаризм є головним доказом демократії і свободи, а парламентська реформа має сприяти збереженню та зміцненню ролі парламенту в суспільному житті України.

Парламентська реформа покликана забезпечити досягнення високого рівня довіри громадян до ВРУ, підвищення ефективності парламентської діяльності та здобуття високої суспільної підтримки. А також у перспективі дозволить підвищити рівень політичної та правової культури парламентаріїв і суспільства загалом. Очікуваний вплив виконання заходів, пропонованих вище, дасть позитивний результат у вигляді покращання роботи парламенту, зокрема обумовить:

- удосконалення законопроектної роботи, яке підвищить ефективність та якість законодавчих актів, що приймаються ВРУ;
- посилення парламентського контролю;
- розробку та прийняття процедур і механізмів із забезпечення безперервності роботи парламенту в умовах воєнного стану або надзвичайного стану;
- зміцнення ролі КМУ у законотворчому процесі;
- досягнення відкритості ВРУ для громадськості, осучаснення засобів інформування громадян про роботу парламенту;
- забезпечення достатніх умов для діяльності народних депутатів України та парламенту в цілому.

Запропоновані заходи парламентської реформи дозволять наблизити діяльність українського парламенту до стандартів і кращих парламентських практик європейських держав.

### Література

1. Бондаренко В. А., Пустова Н. О. Парламентський контроль у системі державного контролю. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2017. Вип. 1. С. 159-171.
2. Вітмор С. Основні напрями підвищення ефективності парламентського контролю в Україні. *Часопис Парламент*. 2010. №1. С. 30.
3. Вичалківська Ю. Удосконалення механізмів парламентського контролю над сектором безпеки і оборони України. *Державне управління:*

удосконалення та розвиток. 2015. № 10. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1143> (дата звернення: 19.12.2022).

4. Доповідь та дорожня карта щодо внутрішньої реформи та підвищення інституційної спроможності Верховної Ради України. Місія Європейського парламенту з оцінки потреб. 2016. URL: <https://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20160301RES16508/20160301RES16508.pdf> (дата звернення: 19.12.2022).

5. Зозуля О. І. Особливості контролю комітетів Верховної Ради України за додержанням і виконанням законодавства. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Юридичні науки*. 2019. Т. 30 (69). № 1. С. 26-31.

6. Онишко О. Ю. Інститут інтерпеляції: перспективи запровадження в Україні. *Соціально-правові студії*. 2021. Вип. 4 (14). С. 20-27.

7. Парламентський контроль: практичні поради та рекомендації для підвищення ефективності : посібник. Верховна Рада України. UNPD. 78 с. URL: [file:///C:/Users/Xena/AppData/Local/Temp/PRP\\_Guide\\_Parliamentary\\_Oversight-UKR.pdf](file:///C:/Users/Xena/AppData/Local/Temp/PRP_Guide_Parliamentary_Oversight-UKR.pdf) (дата звернення: 19.12.2022).

8. Рада за рік розглянула майже тисячу законопроектів. Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ». URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3639255-rada-za-rik-rozglanula-majze-tisacu-zakonoproektiv.html>.

9. Указ Президента України «Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни» від 21 квітня 2022 року № 266/2022, <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-42225> (дата звернення: 19.12.2022).

10. Урядовий портал. Пошук нормативно-правових актів. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npasearch?&from=24.02.2022&to=31.12.2022>.

## References

1. Bondarenko, V.A. and Pustova, N.O. (2017), “Parliamentary control in the state control system”, *Naukovyj visnyk L'vivs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, vol. 1, pp. 159-171.

2. Vitmor, S. (2010), “The main directions of increasing the effectiveness of parliamentary control in Ukraine”, *Chasopys Parlament*, vol. 1, p. 30.

3. Vychalkivs'ka, Yu. (2015), “Improvement of parliamentary control mechanisms over sector of security and defense of Ukraine”, *Derzhavne upravlinnia*:

udoskonalennia ta rozvytok, vol. 10, available at: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1143> (Accessed 19.12.2022).

4. European Parliament (2016), “Report and roadmap on internal reform and increasing the institutional capacity of the Verkhovna Rada of Ukraine”, available at: <https://www.europarl.europa.eu/resources/library/media/20160301RES16508/20160301RES16508.pdf> (Accessed 19.12.2022).

5. Zozulia, O.I. (2019), “Peculiarities of control of the committees of the Verkhovna Rada of Ukraine on compliance and implementation of legislation”, Vcheni zapysky TNU imeni V.I. Vernads'koho. Seriia: Yurydychni nauky, vol. 30 (69), no. 1, pp. 26-31.

6. Onyshko, O.Yu. (2021), “Institute of interpellation: prospects of introduction in Ukraine”, Sotsial'no-pravovi studii, vol. 4 (14), pp. 20-27.

7. UNPD (2020), “Parliamentary control: practical tips and recommendations for increasing efficiency”, available at: [https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/PRP\\_Guide\\_Parliamentary\\_Oversight-UKR.pdf&ved=2ahUKEwjN5orCj\\_v6AhVI6CoKHR7VArMQFnoECAMQAg&usg=AOvVaw37yZg63R30gReTvxdJmlNc](https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://www.undp.org/sites/g/files/zskgke326/files/migration/ua/PRP_Guide_Parliamentary_Oversight-UKR.pdf&ved=2ahUKEwjN5orCj_v6AhVI6CoKHR7VArMQFnoECAMQAg&usg=AOvVaw37yZg63R30gReTvxdJmlNc) (Accessed 19.12.2022).

8. Ukrinform (2023), “During the year, the Council considered almost a thousand draft laws”, available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/3639255-rada-za-rik-rozglanula-majze-tisacu-zakonoproektiv.html> (Accessed 05 Jan 2023).

9. President of Ukraine (2022), Decree “The issue of the National Council for the Recovery of Ukraine from the Consequences of the War”, available at: <https://www.president.gov.ua/documents/2662022-42225> (Accessed 19.12.2022).

10. Cabinet of Ministers of Ukraine, available at: <https://www.kmu.gov.ua/npasearch?&from=24.02.2022&to=31.12.2022> (Accessed 05 Jan 2022).

*Стаття надійшла до редакції 12.01.2023 р.*